

Dr.A.Jakubčionis

**Recenzija Mindaugo Pociaus darbui “Antisovietinio ginkluotojo pasipriešinimo slopinimas
1944 – 1953 m. – neteisėtų priemonių naudojimas ir jų pasekmės (išvados)”**

Pasirinktas Išvadų I dalies pavadinimas nėra visiškai tikslus bei aiškus. Iš jo seka, kad sovietų represinės struktūros naudojo teisėtas ir neteisėtas antisovietinės rezistencijos slopinimo priemones ir tai yra klaida. Bet kokios priemonės naudotos Lietuvoje buvo neteisėtos, nes tauta turi teisę į priešinimąsi. Vadinasi, autorius turėtų aptarti, jo nuomone, “neteisėtas slopinimo priemones” arba atskleisti visus Sovietų taikytus slopinimo metodus ir būdus. Nėra aišku ar tos priemonės buvo taikomos iš karto visos ir nuo pat pradžių, ar jos kito, atsirasdavo naujų ir panašiai. Be to būtų gerai pasakyti iki kada jos taikytos, pasibaigė 1953 m. ar ne. Tik agentų smogikų grupių veiklos analizė atitinka chronologinius rėmus.

Darbe nėra atskleista istoriografija. Išvadas autorius suskirsto į įvadą, tris dalis ir reziume. Įvade plačiai išvardinta apie ką nebus rašoma. Autorius iš jo išvardintų 13 priemonių, pasirinko tik tris. Kitos, reikia manyti, bus nagrinėjamos kito autoriaus ruošiamų išvadų II dalyje (“Karinių ir sukarintų dalinių veiksmai slopinant antisovietinę ginkluotą rezistenciją”).

Tekstas nėra pakankamai subalansuotas. Rezistentų kankinimai ir palaikų niekinimo bruožai pateikti, tačiau trūksta analizės, nesimato tekste bandymų parodyti jų kaitą, buvusius ar nebuvusius regioninius skirtumus. Reikėtų detalesnio vaizdo, paremto faktais konkretumo.

Vertingiausia darbo dalis – pateiktos prieduose dokumentų kopijos. Jos papildo išvadas, suteikia joms visapusiškesnį pobūdį, jų dėka galima geriau suvokti sovietinio represinio aparato funkcionavimo vaizdą slopinant tautos pasipriešinimą. Dokumentai gali pasitarnauti ir kaip savarankiška medžiaga.